EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 10 01
COM(2025) 582 final

2025/0310 (NLE)

Pasiūlymas

# TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl Sektorių susitarimo dėl eksporto kreditų civiliniams orlaiviams dalyvių sprendimo dėl skolininkų rizikos klasifikavimo vykdant *de minimis* sandorius, susijusius su žemės ūkio paskirties orlaiviais**

# AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

## 1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu dėl skolininkų rizikos klasifikavimo vykdant sandorius, kurių eksporto sutarties vertė yra mažesnė nei 5 mln. JAV dolerių (*de minimis* sandoriai) ir kurie susiję su žemės ūkio paskirties orlaiviais, pagal Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – Susitarimas) Sektorių susitarimą dėl eksporto kreditų civiliniams orlaiviams (toliau – Sektorių susitarimas dėl orlaivių arba SSO).

Šiuo pasiūlymu numatoma iš dalies pakeisti SSO nustatytas oficialios paramos sandoriui pagal SSO kainos nustatymo taisykles, visų pirma skolininkų rizikos klasifikavimo tvarką. SSO nustatyta, kad prieš naudodamos kitą ar naują skolininkų rizikos kategoriją SSO dalyvės turi pateikti prašymą atnaujinti skolininkų rizikos kategorijų sąrašą. Atsižvelgdamas į tai, kad dėl šio reikalavimo sukuriama didelė administracinė našta, EBPO sekretoriatas 2025 m. liepos 30 d. pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti SSO ir į skolininkų rizikos klasifikavimo procesą neįtraukti *de minimis* sandorių, susijusių su žemės ūkio paskirties orlaiviais. Šiuo pasiūlymu siūloma pritarti šiam siūlomam pakeitimui.

## 2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

### 2.1. Susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų

Susitarimas – Sąjungos, JAV, Kanados, Japonijos, Korėjos, Norvegijos, Šveicarijos, Australijos, Naujosios Zelandijos, Turkijos ir Jungtinės Karalystės (toliau – dalyvės) savanoriškas susitarimas, kuriuo siekiama nustatyti tinkamo oficialiai remiamų eksporto kreditų naudojimo sistemą. Praktiškai tai reiškia, kad sudaromos vienodos sąlygos (t. y. konkurencija grindžiama eksportuojamų prekių ir paslaugų kaina ir kokybe, o ne suteiktomis finansinėmis sąlygomis) ir kartu siekiama panaikinti subsidijas ir prekybos iškraipymus, susijusius su oficialiai remiamais eksporto kreditais. Susitarimas įsigaliojo 1978 m. balandžio mėn. ir yra neribotos trukmės. Susitarimas administraciniu požiūriu yra integruotas į EBPO ir jam teikiama EBPO sekretoriato parama, tačiau jis nėra EBPO aktas[1].

Kai kurios Susitarime nustatytos taisyklės yra skirtos konkretiems sektoriams ir išsamiai išdėstytos Susitarimo prieduose, vadinamuose sektorių susitarimais. SSO pateiktas Susitarimo III priede ir jo tikslas – nustatyti nuspėjamo, nuoseklaus ir skaidraus oficialiai remiamų eksporto kreditų civilinių orlaivių ir susijusių prekių ir paslaugų, nurodytų SSO 4 straipsnio a dalyje, pardavimui ar nuomai, naudojimo sistemą. SSO siekiama sudaryti vienodas tokių eksporto kreditų teikimo sąlygas. SSO įsigaliojo 2011 m. vasario 1 d.

Tiek Susitarimas, tiek SSO perkelti į Sąjungos teisę 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1233/2011[2] ir atitinkamai yra teisiškai privalomi Sąjungoje. Pagal to reglamento 2 straipsnį SSO sąlygų pakeitimai į ES teisę įtraukiami deleguotaisiais aktais.

---

1 Kaip apibrėžta EBPO konvencijos 5 straipsnyje.

2 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB, (OL L 326, 2011 12 8, p. 45).

## 2.2. Sektorių susitarimo dėl orlaivių dalyvės ir sprendimų priėmimas

Prie SSO yra prisijungusios vienuolika dalyvių (toliau – SSO dalyvės): Australija, Brazilija, Kanada, Sąjunga, Japonija, Korėja, Naujoji Zelandija, Norvegija, Šveicarija, Jungtinė Karalystė ir Jungtinės Valstijos[3].

SSO dalyvių susitikimuose ir SSO dalyvių sprendimų priėmimo rašytinėse procedūrose Sąjungai atstovauja Europos Komisija. Dėl visų Susitarimo pakeitimų sprendžiama bendru sutarimu.

## 2.3. Numatomas SSO dalyvių aktas

Numatomu aktu siekiama iš dalies pakeisti SSO II priedėlio 1 skirsnyje nustatytą rizikos klasifikavimo tvarką. II priedėlyje nustatyta tvarka, kurios reikia laikytis nustatant oficialios paramos sandoriui pagal SSO kainą. 1 skirsnyje nustatyta rizikos klasifikavimo tvarka.

SSO dalyvės susitarė dėl skolininkų rizikos kategorijų sąrašo. Šios rizikos kategorijos atitinka skolininkų paskutinį neužtikrintą kredito reitingą, taikant bendrą reitingavimo skalę, pavyzdžiui, naudojamą kredito reitingų agentūrų.

SSO II priedėlio 1 skirsnio II dalyje nustatyta, kad prieš naudodama kitą ar naują rizikos kategoriją SSO dalyvė EBPO sekretoriatui nusiunčia prašymą atnaujinti rizikos kategorijų sąrašą remiantis kita ar nauja rizikos kategorija. Remiantis patirtimi, paprastai tai sukuria administracinę naštą.

Pagal galiojančias taisykles, *de minimis* sandorius vykdančioms SSO dalyvėms leidžiama neatnaujinant rizikos kategorijų sąrašo skolininkui taikyti 8 rizikos kategoriją. Tačiau šis būdas atrodo pernelyg griežtas.

Šiuo atžvilgiu 2025 m. liepos 30 d. EBPO sekretoriatas SSO dalyvėms nusiuntė pasiūlymą, kuris taikant rašytinę procedūrą turėtų būti patvirtintas ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 3 d., kuriuo siekiama iš dalies pakeisti SSO tekstą ir nustatyti lankstesnį skolininkų reitingavimo procesą vykdant *de minimis* sandorius, susijusius su žemės ūkio paskirties orlaiviais ir sudarančius 89 proc. visų *de minimis* sandorių, sudarytų 2011–2023 m. Šiuo pasiūlymu numatoma, kad vykdant tokius sandorius SSO dalyvėms nereikėtų prašyti atnaujinti rizikos kategorijų sąrašo ir jos galėtų taikyti, jų manymu, tinkamą kategoriją ir neprivalėtų skolininkui taikyti pernelyg griežtos 8 rizikos kategorijos.

# 3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Rizikos klasifikavimui EBPO sekretoriatas užgaišta daug laiko. Dėl šio proceso taip pat sukuriama administracinė našta SSO dalyvėms. Be to, verta pažymėti, kad daugiau kaip 99,9 proc. nuo 2011 m. pateiktų pasiūlymų dėl *de minimis* sandorių buvo priimti be prieštaravimų.

Atsižvelgdama į tai, ES pritaria pasiūlymui iš dalies pakeisti SSO ir supaprastinti rizikos klasifikavimo procesą vykdant *de minimis* sandorius, susijusius su žemės ūkio paskirties orlaiviais.

Todėl rekomenduojama, kad SSO dalyvėms vykdant rašytinę procedūrą Sąjunga pritartų pasiūlymui į skolininkų rizikos klasifikavimo procesą neįtraukti *de minimis* sandorių, susijusių su žemės ūkio paskirties orlaiviais, kaip išdėstyta šio pasiūlymo priede.

[3] Dalyvavimas SSO iš esmės reiškia tą patį, kaip ir dalyvavimas Susitarime, skiriasi tik tai, kad Brazilija yra SSO dalyvė, bet nėra Susitarimo dalyvė, o Turkija nedalyvauja SSO, tačiau yra Susitarimo dalyvė.

## 4. TEISINIS PAGRINDAS

### 4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

#### *4.1.1. Principai*

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“[4].

#### *4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju*

Numatomas aktas gali labai paveikti ES teisės aktų turinį, visų pirma 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB, nuostatas. Taip yra dėl to reglamento 2 straipsnio, kuriame nustatyta, jog „[i]š dalies pakeitus gaires, kaip susitarta Susitarimo dalyvių, Komisija, remdamasi 3 straipsniu, priima deleguotuosius aktus, susijusius su daliniu II priedo pakeitimu“. Tai apima Susitarimo priedų pakeitimus.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

### 4.2. Materialinis teisinis pagrindas

#### *4.2.1. Principai*

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

#### *4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju*

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su eksporto kreditais, o tai patenka į bendros prekybos politikos taikymo sritį. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnis.

### 4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

---

[4] 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Taryba*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

2025/0310 (NLE)

Pasiūlymas

# TARYBOS SPRENDIMAS

## dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl Sektorių susitarimo dėl eksporto kreditų civiliniams orlaiviams dalyvių sprendimo dėl skolininkų rizikos klasifikavimo vykdant *de minimis* sandorius, susijusius su žemės ūkio paskirties orlaiviais

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1233/2011[5] Susitarime dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – Susitarimas), įskaitant jo III priede pateiktą Sektorių susitarimą dėl eksporto kreditų civiliniams orlaiviams (toliau – Sektorių susitarimas dėl orlaivių arba SSO), pateiktos gairės perkeltos į Sąjungos teisę ir atitinkamai yra teisiškai privalomos Sąjungoje;

(2) numatomu sprendimu iš dalies pakeisti SSO siekiama į skolininkų rizikos klasifikavimo procesą, nustatytą SSO II priedėlio 1 skirsnyje, neįtraukti sandorių, kurių eksporto sutarties vertė yra mažesnė nei 5 mln. JAV dolerių (*de minimis* sandoriai) ir kurie susiję su žemės ūkio paskirties orlaiviais. Tai turėtų sumažinti SSO dalyvėms tenkančią administracinę naštą ir supaprastinti skolininko rizikos reitingo nustatymą;

(3) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi SSO dalyvėms taikant rašytinę procedūrą, kadangi pagal Reglamento (ES) Nr. 1233/2011 2 straipsnį numatomas sprendimas bus privalomas Sąjungai ir gali stipriai paveikti Sąjungos teisės turinį,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, yra pritarti SSO dalyvių sprendimui iš dalies pakeisti SSO, kuriuo siekiama į skolininkų rizikos klasifikavimo procesą neįtraukti *de minimis* sandorių, susijusių su žemės ūkio paskirties orlaiviais, kaip išdėstyta šio sprendimo priede.

[5] 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB, (OL L 326, 2011 12 8, p. 45) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1233/2011).

*2 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu*
*Pirmininkas / Pirmininkė*